

ekspropriation, i hvert enkelt tilfælde søgte tilvejebragt lovhjemmel hertil, hvilket blev meddelt landshøvdingen i ministeriets skrivelse af 1. juni 1956.

Der er ikke i den forløbne tid modtaget anmodning om ekspropriationshjemmel til specielle formål.

På grundlag af et i den ordinære samling i 1966 fremsat forslag har landsrådet henstillet, at spørgsmålet om indførelse af en ekspropriationslovgivning i Grønland genoptages.

Det fremgår af referatet af den stedfundne forhandling, at man finder det ønskeligt med en lovhjemmel til foretagelse af ekspropriation af ejendom, som det er nødvendigt at råde over til gennemførelse af anlæg til gavn for almenheden. Der henvises her både til en lovgivning, der hjemler ekspropriation, og en lovgivning, der fastsætter den nærmere fremgangsmåde.

Siden lovudvalgets behandling af ekspropriationsspørgsmålet er der i Danmark iværksat en reform på ekspropriationslovgivningens område, der foreløbig er resulteret i gennemførelse af en lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, lov nr. 186 af 4. juni 1964, og en lov om ekspropriationer under Ministeriet for offentlige Arbejder, lov nr. 96 af 31 marts 1965.

Ved siden af disse love gælder fortsat en række særlige regler, såvel vedrørende fremgangsmåden som vedrørende hjemmelen til ekspropriation.

Med nærværende udkast, der ligeledes er udarbejdet af det grønlandske lovudvalg, tilsigtes for Grønlands vedkommende at gennemføre en lovgivning, der indeholder såvel regler vedrørende en række formål, til hvilke ekspropriation kan ske, som regler vedrørende en bestemt enkel fremgangsmåde, der skal følges ved enhver ekspropriation, hvad enten det drejer sig om en ekspropriation til brug for et statsligt, kommunalt eller privat foretagende.

For så vidt angår fremgangsmåden har man taget lov nr. 186 af 4. juni 1964 til forbillede, således at denne lovs administrative opbygning er fulgt, med mindre de særlige forhold i Grønland har tilsagt fravigelser. Specielt har man lagt vægt på, at ekspropriationerne ledes af de samme myndigheder som i Danmark, således at den størst mulige erfaring er tilsikret, og at garantien for uvildig behandling af borgernes eventuelle klager er lige så gode i Grønland som i Danmark. I Danmark er den øverste myndighed ministeren for offentlige arbejder, der tillige er anlægsmyndighed for en lang række af de i praksis vigtigste ekspropriationer. Som den øverste myndighed for ekspropriationer i Grønland foreslås ministeren for Grønland, under

hvem koordinationen af al anlægsvirksomhed i Grønland sorterer.

Allerede under hensyn til, at arbejdet med gennemførelse af ekspropriationer i Grønland ønskes ledet af kommissarierne ved statens ekspropriationer, d.v.s. af tjenestemænd med hovedvirke i Danmark, har man måttet overveje på hvilken måde, man kunne forenkle fremgangsmåden, uden at det gik ud over borgernes kauteler for en omhyggelig og hensynsfuld behandling af de spørgsmål, der rejser sig i forbindelse med en ekspropriation.

Efter den danske lov er hovedtrækkene i fremgangsmåden følgende: Ministeren henviser anlægsmyndighedens ekspropriationsbegæring til behandling ved en ekspropriationskommission. Kommissionen afholder besigtigelsesforretning på stedet og foretager herunder en almindelig prøvelse af projektet, der evt. undergår forskellige ændringer. Når projektet er vedtaget af kommissionen, træffer ministeren beslutning om ekspropriationsbemyndigelse. Derefter afholder kommissionen ekspropriationsforretning, under hvilken det enkelte ekspropriationsindgreb fastlægges og besluttet. Samtidig behandles de opståede erstatningsspørgsmål, og om disse afsiges i mangel af forligskendelse, der kan indbringes til efterprøvelse for en taksationskommission.

Spørgsmålet om ekspropriationens lovlighed og taksationskommissionens afgørelse vedrørende erstatningens størrelse kan indbringes for domstolene.

For Grønlands vedkommende foreslås det, at man undlader indførelse af taksationskommission til administrativ efterprøvelse af erstatningsfastsættelsen, således at også dette spørgsmål kan indbringes direkte for Grønlands landsret.

Denne forskel er rent praktisk begrundet, idet det vil være vanskeligt i Grønland at finde en juridisk uddannet person til formandsposten; der ikke er tilknyttet anlægsinteresser på en eller anden måde, hvorfor formand og formentlig hyppigt også medlemmer i givet fald måtte udsendes, hvilket ville forhale sagerne. Denne forenkling vil ikke medføre nogen forringelse af borgernes retsstilling, idet sagsbehandlingen ved Grønlands landsret — ligesom ved taksationskommissioner i Danmark — vil være uden udgift for ekspropriaterne, ligesom disses adgang til at opnå to efterfølgende domstolsprøvelser fremdeles består, idet en dom, afsagt af Grønlands landsret, kan indbringes for Østre landsret. Den af Østre landsret afsagte dom kan endvidere med Justitsministeriets tilladelse indbringes for Højesteret.

Ekspropriationskommissionens fremgangsmåde er i princippet den samme som i Danmark, men det